

מ ר ט י כ ל מ מ כ
מישיבת ועדת השירותים הצבוריים
ביום ח' בסיון תש"י 24.5.1950
בשעה 08.30

חברי הועדה הנוכחים: היו"ר ח. כהן מגורי
ח. למדן
ד. נצר
נ. הרפז
י. גיל
הרב שאג

מוזמנים: מר יפה מטעם משרד הסעד.
מר קרמר מטעם משרד הסעד.

סדר היום: דיון בחקציב משרד הסעד.

היו"ר ח. כהן-מגורי: נותח את הישיבה.

אני מציע, לשלוח ברכת החלמה מהירה ליו"ר הועדה מר רקנטי בשם כל הועדה.

ד. נצר: ברצוני לקבל תשובה על השאלה אשר שאלתי בישיבה הקודמת ביחס להזמנה להשתתפות בוועדה המוציאה את הבינלאומית.

מר יפה: משרד הסעד קבל הודעה ממשרד הועדה המוציאה את הבינלאומית, לארגן ועדה צבורית הנרץ אשר תטפל בכל העניינים הנוגעים לוועדה המוציאה את הבינלאומית, שעומדת להתכנס ביולי שנה זו.

הועדה המוציאה את הבינלאומית קיימת כעשרים שנה בערך, ובמשך זמן זה התאספה 4 פעמים. לבי התקנון על הועדה להתכנס כל 4 שנים. כיון שהועדה הראשונה נחכנסה בשנת 1927-1928, בזמן ועוד לא היו עבודות מוציאות ממסלול, הרי עקר המשתתפים היו אנשי צבור ובאגידות מוסדות מוציאות. במרוצת הזמן כיוון העבודה המוציאה באמצעות השונות הלכה והתפתחה ותפסה מקום יותר רחב בשרותי המדינה, התחילו הממשלות השונות לשלוח את נציגיהן לוועדה המוציאה הבינלאומית. בשנת 1936 התקיימה הועדה השלישית בלונדון, והיו כבר היה ידוע שבא"י קיימת מחלקה מוציאות של ממשלת המנדט, אבל יחד עם זה היה ידוע שקיימת עוד מחלקה מוציאות של הועד, הלואמי, ולכן כללה המסלול הוציאה זה נציגים של שתי המחלקות. מטעם הועד הלאומי של א"י נציגים מהארץ ושתי נציגות מהצמרת של וי"ו בלונדון.

הועידה האחרונה נחנכה בשנת 1948
בניו-יורק, ושוב נחבשה המחלוקת
הסוציאלית לחסל בשיגור משלחת. זה היה בעצם ימי המחומות, ולאנשים
לא היה כל רצון לצות את הארץ, ולכן יצא רק אדם אחד בשליחות הועד
הלאומי. הועד הלאומי הבין גם דו"ח לוועידה זו. אגב, דו"ח זה הוכנו
על ידי הועד הלאומי גם לקונגרס בשנת 1950.

משרד המער, בקבלו את ההזמנה שם
את הדגש על הארגונים הצבוריים, כי זו היא מטרת הועידה, וממני
כך החליט למנות ועדה צבורית, וחשב לעשות ג' סחה על ידי כך שלא
יקח את כל העניינים בידינו, אלא יבחר בוועדה צבורית וימנה יושב ראש
ישיר יטפל בכל הנוגע למשלחת. בתור יושב ראש של הועדה נחמנתה
הגב' כגן אשר נחבשה לסור למשרד המער למגייסה עם המנה הכללי
כדי לקבוע את מי יש להזמין וכן לאשר את ההכנות הסונות בקשר
לדו"ח"י וכו'. מגישה זו החקיימה ביום חסידי בשבוע שעבר, אבל
לפני כן הזמינה הגב' כהן גור מצומצמת, באופן פרטי, כדי המלך בו
בהזמנת האנשים השונים. הגב' כהן הכחישה לעמדת משרד המער לפנות
לארגונים השונים בכל ארגון ישלח את מי שהוא ימצא לנכון. לנו החלטנו
שגם 3 הערי הגדולות יכולות לשלוח את נציגיהן לוועדה זו. במובן זה
אפשר לומר שהגענו לידי הסכמת הדדי, מחוץ לשתי נקודות קלות ערך
שנשארו עדיין פתוחות, ונחת מהן היא, הגב' כהן אינה רוצה ללחץ
על אדם מסוים אשר אינו חומס מקור לא בשירות הממשלתי וכן לא בארגונים.

הועדה שתוזמן על ידי הגב' כהן
תתאסף בירושלים, בשני לב, שכל העניינים הממשלתיים והצבוריים צריכים
להתרכז בירושלים, וחרון על שיגור המשלחת ביחד עם נציגי משרד המער.
היות והעניין נמצא עדיין בעצם התהליך קשה לי להוסיף על אשר אמרתי.

ד. נצרי: מר יפת אמר, שכל אדם אשר ברצונו
להשתתף בוועידה יכול לעשות זאת על
ידי חסלום של לירה אחת. הייתי רוצה לדעת באיזו מדה תנתן האפשרות
לכל אחד ואחד אשר ברצונו להשתתף בוועדה לעשות זאת. לדעתי, על ידי
סדר זה נגיע למצב כזה שחרבה אנשים ירצו להשתתף בוועידה, וירוע
שבמצבנו כיום אין אפשרות לשלוח אנשים רבים לחו"ל.

מר יפת: הועדה אשר תוכבב על ידי הגב' כהן,
היא אשר תחליט מי וכמה אנשים
יהיו במשלחת. המשלחת יכולה להיות מורכבת מ-3 עד 5 אנשים ואין
זאת אומרת שאנשים אלה צריכים להיות דוקא מהארץ. אנשים אלה יכולים
להיות ישראלים אשר נמצאים בשליחות בחו"ל ועל ידי כך נחסוך בהוצאות
הנסיעה.

ד. נצרי: הועדה הצבורית צריכה להיות מורכבת
מארגונים ופשיים, האם נקבע במשרד
המער מי הם הארגונים הם ששירים?

מר יפת: רוב השיחה עם הגב' כהן הוקדשה לשאלה
זו. הכוונה היא לארגוני הנשים, כולל
המחרות נשי הדמה וכן, מגן דוד אדום ובאי כוח משרדי הממשלה שונים
כגון: משרד החנוך, משרד הבריאות ומשרד העבודה.

ה. למדן: האם ארגון עובדות סוציאליות ישתתף
כגוף?

מר יפת: כן, מטעם משרד המער עצמו ישתתפו
כ-8 עד 9 נציגים, מנהלי מחלקות
שונות.

היכן תחקיטם הועידה המוציאה
הבינלאומית?

י. גיל:

במריז.

מר יפת:

היו"ר ח. כהן מגורי: שמענו את תשובת משרד הסעד לשאלתה של הגב' נצר, ועתה נעבור לדיון על חקציב משרד הסעד. הייתי רוצה לשמוע את הבח דעת חברי הועדה מאיזה סעיף, אשר לפי דעתם הוא חשוב להם לשם הדיון בכנסת, עלינו להחיל עכשו בדיון.

י. גיל: הייתי מנסה את שאלתו של היו"ר ביורה יותר יעילה לדעתי: מה הן הנקודות אשר בהן אנו יכולים להועיל למשרד הסעד, לפי דעתם של נציגי משרד הסעד היושבים כאן, בויכוח הכללי על החקציב במליאת הכנסת.

ד. נצר: אני מציע לחד רשות הדבור לשאלות לכל אחד מחברי הועדה ואחר כך נעבור לחשובות של נציגי משרד הסעד, ועל ידי כך יוסברו עניינים שונים.

היו"ר ח. כהן מגורי: לדעתי, מוטב היה לעבור על סעיף סעיף.

ד. נצר: כל חבר עבר על החקציב, וקבע לו מה הן השאלות המעניינות אותו, לכן אני חוזרת על הצעתי הקודמת לאסור לכל חבר ועדה לשאול את שאלותיו.

ח. למדן: אני חושבת, שבמסגרת הזמן של היום נוכל לברר עניינים שונים ואחרי גמר הדיון על החקציב תהיה לנו שיחה יפודית על החלוקה הפנימית ועל אופי עבודה של משרד הסעד, כדי שנקבל מושגים יותר רחבים על סעיפים שונים כמו: בטנה שעברה עמדנו בפני קשיים בחקציב שרותי העולים, הייתי רוצה לדעת מה השתנה בענין זה; ענין חוסר מקומות קליטה לילדים וענין הזנת הילדים בבתי הספר, מה אומרים סעיפים אלה השנה לעומת מה שהיה בטנה שעברה.

הרב שאג: אני מתפלא על שאלתו של חברנו גיל. שמענו כבר כמה וכמה טעמים מפי נציגי משרד הסעד, שאסור להם להציע הצעות.

אני רוצה לציין, שהשנה לא הוזעקנו במדה מספקת על ידי משרד הסעד. בטנה שעברה באו אלינו נציגי משרד הסעד וחבעו את עזרתנו, אבל לא עשו כן השנה.

אני מציע, שלא נחוכח בשאלה זו אלא נעבור לשאלות וחשובות.

מר קרמר: בישיבה הקודמת דברתי על כמה הנחות יסוד שעליהן בנוי החקציב שלנו, אני מציע, שנעבור עתה על הנחות אלו ונראה באיזו מדה הן הוגשמו.

ד. נצר: ברצוני לשאול מספר שאלות.

א. מהו מבנה העובדים במשרד המעד?
ברצוני להסביר מדוע אני מעונינת
בשאלה זו באופן מיוחד. במשרד החנוך למשל, ישנה חלוקה כזו: מורים
ועובדים אדמינסטראטיביים, הייתה רוצה לדעת עם חלוקה כזו קיימת גם
במשרד המעד וכיצד מחלקים העובדים; מה מספר העובדים המוציאים
ומה מספר העובדים האדמינסטראטיביים.

ב. מה מספר העובדים המקצועיים אשר
עבודתם המקצועית היא ישר ממשרד המעד מבלי לקשרה עם כל עבודה
מקצועית שנושית במקומות זאת אומרת, ברצוני המקומות, בשמח
זה, האם מספר העובדים שהוצע על ידי משרד האוצר תוגע בעובדים
המקצועיים או בעובדים האדמינסטראטיביים?

אם נשנה את החקציב של שנה שעברה
לזה של השנה, הרי נפצא הבדל של $3/4$ מליון לירות. נמיתי במקצה
לחלק את התוספת הזאת למעסיקים השונים וחשבתי שמשרד האוצר חלק את
התוספת לפי חביקות משרד המעד, כמובן לא באחת הממדים שאתם
הצעתם, והנה נוכחתי שבסעיף מסנה הטמול בילד ובנוער אין כמעט
הגדלה. הייתי רוצה לדעת כיצד אחת מסבירים דבר זה. לי נראה שעל
נקודה זו עלינו לעמוד.

ישנו סעיף הכולל מקומות קליטה
ושיכונים למוסדות צבוריים. ברצוני לדעת אם משרד המעד בעצמו פותח
מוסדות כאלה, או שהוא רק נותן את האפשרות לפתוח מוסדות או שהוא
רק מסתפק בחלק מהוצאות המוסדות הקיימים.

סעיף מדור ילדים במוסדות סגורים
מוטיע בחקציב בכמות של 11,000 לירות לשנה אח כן, לחודש יוצא פחות
מ-1000 לירות וכמות זה אינו הולח בשום שנים ואופן את המציאות.
בשמח זה, ברצוני לדעת באיזה מדה אחת ממדרי ילדים בקבוצים ומה
סיא מדה השתחמכת במדור זה.

אינני מבינה את סעיף 16- הטעולה
בעזובה ובעבריות, המחייב להחזיק את העברין הצעיר במוסד חנוכי
סגור. אינני יודעת אם לחמוך בסעיף, כי אינני יודעת אם קיימים
מוסדות כאלה, ואם כן, האם הם נמצאים במיקום משרד המעד.

ועתה למעוף המענין אותי, והמהווה
בעיה קשה והוא המיכוח למוסדות סעד.

במשך זמן קיומנו כועדה לשירותים
צבוריים שמענו דוחים על בעיית החומים והרוטט שנחבל היה קשה מאד.
כל בעיית החומים נמצאים במדרגה נמוכה מאד מלבד זה הנמצא בחל-אניב.
אם לא מטעני זכרונני, הרי מוסד זה נמצא בטיקוחה של עיריית ~~העיר~~.
היו לנו חילומי דברים שונים בקשר לבתי היחדים, והדעה הכללית היתה,
שמוסדות אלו לא יקבלו חמיכה אלא ישארו בטיקות מוסדות צבוריים. בקשר
לטיקות משרד המעד על מוסדות היתה עובדה אחת משמחת והיא, שמשרד תבדיות
החנה את השתחמדותו בבקרה חולית בתנאי שהמוסד יהיה תחת טיקוחו. ברצוני
לדעת באיזה תנאים נחנת השתחמדות המוסיעה בחקציב. כן ברצוני לדעת
באיזה מדה מוסדות אלה נמצאים בטיקות משרד המעד.

ברצוני לציין, שמעוף המעד לעולה
החדש אינה עונה את המציאות. הטעולה בטמח זה נמצאה בשני סעיפי מסנה:
עזרה ישירה למשפחה וטיטול בילד. ידוע לי, שלא כל העולים אשר נכנסו
בשנה שעברה ~~קטין~~ במסול הלשכה לעולה חרליים לקבל עזרה, אלא להפך; הם
עוברים לטמול בלשכה המעד המקומית. לכן, אני מוצאת לנכון לאחד את
הסעיף סעד לעולה החדש עם הסעיף הקצבות למשפחות במקומות. אמנם
ישנה הגדלה בחקציב המעד למקומות, אבל אחת משחית, אם אנו רואים שכל
אותן המשפחות, שהיו בשנה שעברה בטמול הלשכה לעולה והועברו עתה לטמול
בלשכות המקומיות, הרי בחקציב למקומות אין עליה, אלא להפך. ואנו יודעים
שבישובי עולים חדשים אין רשות מוניציפלית ולמעשים לשכת המעד היא
הרשות המוניציפלית

אנו מתכוונים שחם לעליה גדולה מעירק.
בעליה זו לא יבואו אנשים עשירים כשם שבאו בעליות הקודמות. שוחחתי
עם עולה אחד והוא אמר לי, שגם בימי נחמיה לא באו עולים עשירים
מעירק, ואנו יודעים שגם עכשו לא יבואו עולים עשירים, ואלה אשר יבואו
יהיה זקוקים לטיפול. הייתי רוצה לדעת באיזו צורה יטפלו בעולים לאחר
שהם יעברו ישר למעברות ולא למחנות. עלינו לדרוש הגדלה נכרת במסיף
לטיפול בעולה וכן במסיף לטיפול בילד העולה.

ברצוני לטאול שאלה פנימית הנוגעת
לעבודת משרד המעדה האם יש אוטונומיה למחלקות השונות במסגרת
התקציב שכבר נקבע.

מר קרמר: אינני מבין מה היא כוונתך. ישנה התערבות
אדמינסטריטיבית רגילה.

ד. נצר: האם יש רשות למחלקה מחויבת לפתוח מוסד
ילדים או, להגדיל תקציבים ליל לשכוח
מקומיות או לעזור במקרה זה פחות ובמקרה זה יותר?

ברצוני לדעת מדוע אין מסיף התקזקת
ילדים במעונות.

לא ברורה לי כוונת מסיף 17 הכולל
מפקחים. ברצוני לדעת על מה מפקחים?

המפקחים הללו.

לי נראה שבחוק התקציב קיימת אפשרות
של העברה פנימית ממסיף למסיף.

היו"ר ח. כהן מגוריי: לדעתי, עיינו מסג' , שלא קבענו זמן
מסויט לכל אחד וזה. אני מציע לקבוע
זמן של 15 דקות לכל חבר ועדה.

י. גיל: ברצוני להביע הפעם מחמאה לגב' נצר,
שדבריה היו דברא/ מעט; היא למדה
אח הבטיח ואף על פי שדבריה היו בצורת שאלות נחבל מושג רחב
על בעיות שונות, ולכן אני מציע לא להגביל את זמן הדבור.

נ. הרפז: אני מציע לקבוע זמן של 10 דקות ומבקש
להצביע את הצעתי זו.

היו"ר ח. כהן מגוריי: אצביע את הצעה חבר הכנסת הרפז.

ה צ ב ע ה.

בעד הצעה החבר הרפז-מינוט.
נגד רוב.

ההצעה נ ד ח ה, ונקבע זמן של 15
דקות לכל חבר.

ח. למדן:

היות ועיינתי בתצעת החקציב, לא שמעתי את דברי הח' נצר במלואם ולכן, יכל להיות שאחזור על כמה נקודות שהיא הזכירה אותן.

קודם כל הערה יסודית לגבי האומי של התפתחות עבודה משרד הסעד מבחינת ההוצאות. אנו כולנו בכנסת מזוכנעים שיש נפוח אדמיניסטרטיבי גדול בכל משרד ומשרד. את אני רואה, שרק בהוצאות ארגון, חוץ ממוסדות סגורים, מגיע ההפרש ל-10% מכלל החוספת ומספר העובדים גדל מ-196 ב-1969, הרי זה אבסורד.

כאשר אני רוצה לראות מה הם השנויים שחלו בתורפת הרי אני רואה שני סעיפים חשובים והם: פנסיון לזקנים בסך 180 אלף לירות ו קרן קונסטרוקטיבית בסך 250 אלף לירות.

ביחס למסול בזקנים ובאלמנות והיחומים הוצאתם מרשות העיריות והמלחם אותו כסעיף ארצו על משרד הסעד. הייתי רוצה לשאול האם זו היא החלטתכם, או החלטה הממשלה. אינני מבינה מדוע רכזתם מסול זה בסעיף ארצי המופיע בסכום מנופת של 180 אלף לירות. האם יש לכם הבטחון המלא, "זקן איש מקבל מסול מהסעיף הארצי לא קבל כבר מסול מהלשכה המקומית? אני חושבת, שיש צורך לבטל את הסעיף הזה ובמקומו להגדיל את חקציבי הרשויות המקומיות. אני מתנגדת לסעיף כזה בכל חוק, כי הוא יכול לגרום לאבוד הסקוח על כל הענין הזה.

הרב שאג:

ברצוני לשאול, האם ההסתחפות במוסד "מלבן" מופיעה אצלכם או בלשכות המקומיות.

מר קרמר:

ההסתחפות זו מופיעה בתקציב הסתוח.

ח. למדן:

ביחס לסעיף שני - קרן קונסטרוקטיבית המופיע בתקציב בסכום של 250 אלף ל"י. אני יודעת, שחלומם של העובדות הסוציאליות הוא, להגיע לאיזה חועלת קונסטרוקטיבית, אבל אני חושבת, שבטוח זה יש צורך בתאום ולא יחכן שיטמלו בו גם משרד הסעד, גם האגוד השתופי וגם משרד העבודה. לא יתכן שעל יד כל משרד תהיה קרן קונסטרוקטיבית. מדוע אני אומרת כך, כי הגיעו אלי ידיעות, שאנשים עושים בקרן זו כבתוך שלהם. אין לי כל הצעה בקשר לכך, אבל אני רוצה לשמוע את דעת משרד הסעד. אני בעד קרן קונסטרוקטיבית אחת גדולה אשר בה ישתתפו: משרד העבודה, משרד מסחר ותקשיה ומשרד הסעד כממליץ על המועמדים.

אני מקבלת בסמוך את הסעיף על יצירת מקומות קליטה נוספים בתוספת סכום של 22,000 ל"י.

ברצוני לדעת מדוע אתם צריכים להגדיל את הוצאות לשכת הקשר בסכום של 21,000 ל"י. מבחינה פרוסורציונלית, הרי זה פשוט מיותר.

אני רואה בחיוב את הצעתכם - תוספת של 80 אלף ל"י לסעיף העסוקה לנוער.

ברצוני לדעת מדוע הגדלתם את הסעיף: סדור ילדים במוסדות סגורים, רק ב-5000 ל"י.

עד כמה שהבינותי, הרי המסקנתם את ההקצבה למפעל החלב.

בקשר לבעיה החקציב למיעוטים, אינני מבינה מדוע העמדתם סעיף זה בסכום עגול של 50,000 ל"י, ובמקום לאור התצות הסוציאליות הרבות השוררות בקרב המיעוטים עם רבוי הילדים וחוסר תזונה.

מר קרמר: ברצוני להעיר את תשומת לבו של הגב' למדן על טעותה בקשר לשאלה זו; 50 אלף ל"י אינם כוללים את כל הקצבותינו למיעוטים, אלא כל סעיף מסעיפי התקציב כולל גם את המיעוטים כמו למשל: אם יש סעיף עזרה לרשויות המקומיות, הרי זה כולל גם סעד למיעוטים; אם יש סעיף הזנה ילדים, הרי זה כולל גם מיעוטים וכו' וכו'. איננו מדלגים על בעיה המיעוטים ודבר זה משתקף בכל הסעיפים כמובן מחוץ לסעיף: סעד לעולה... אנו גם חושבים לפחות השנה מוסד לילדי עולים, אם כי אינני יודע באיזו מדה נוכל לבצע זאת, כמו כן משתחמטים המיעוטים בקורסים השונים שאנו פותחים.

נ. הרפז: לדעתי, אם ברצוננו להביא איזו תעולה למשרד הסעד לא נוכל לעשות זאת באם נכנס לדיון על סעיפי התקציב השונים, זאת לא נספיק לעשות ועדת הכספים החלה כבר בעבודתה ואם לא נודרו ולא נקבל כל החלטות, היא חסיים את עבודתה. לכן, אני חושב, שעלינו להתרכז בנקודה אחת בלבד אשר לדעתי אפשר עוד להצילה אם לא בכל הסכום, הרי בחלק, והיא - סעיף העליה. משרד הסעד הציע להתקציב לסעיף זה סכום של מליון לירות, והצעה הממשלה היא בדיוק החצי. אנו עומדים בפני עליה, אשר בעקב גורמים שונים, מכריחה אותנו לדרוש תוספת של לפחות חצי מליון לירות. אני בטוח, שאם נהיה מאוחדים בדעה זאת נוכל לקבל את התוספת. עלינו לפנות באופן ישיר לוועדת הכספים ולעמוד על נקודה זו בכל הקף.

י. גיל: יש לי הרושם, שמשרד הסעד, או שר הסעד לא עמדו בכל חוקף על דרישותיהם לגבי התקציב כשטעמדו שרים אחרים. שר הסעד לא לחם אותה מלחמה, שלחמו שרים אחרים. יחזן סטבות קואליציוניות גורמות שלטר החוץ ישנה השפעה יותר גדולה על הממשלה ועל שר האוצר מאשר לשר הסעד. על כל פנים, חבל שהסעד - אשר הוא לועתי, אחד הדברים הקונסטרוקטיבים בתקציב המדינה - יסבל, אם מתמת חוסר תקיפות של השר או מתמת השמעה על הממשלה. אינני יודע אם דברי אלה בסני נציגי משרד הסעד יש להם ערך בכל אופן הייתי רוצה להשמיעם בפני השר עצמו.

ישנם כמה דברים אשר משרד הסעד יכול להטליך מעליו ועל ידי כך להקל על עצמו ולקבל עליו חפיקים אחרים אשר משרדים אחרים אינם יכולים לספל בהם.

יש לי רושם, שההתאמה בין משרד הסעד לבין משרדה החנוך בטטחים המשותפים לשניהם אינה בסדר; ואפשר היה להטיל כמה חפיקים משרד הסעד על משרד החנוך. אני חושב, שבמובן זה משרד החנוך יותר עשיר ממשרד הסעד. מדוע לא אפשר להעביר את מפעל הזנת הילדים בבתי הספר ובגנים וכן את מחנות הנופש למשרד החנוך, ובפרט ששמעתי, שמשרד החנוך דורש זאת. או למשל: נכים ועורים, מדוע אין להעבירם לטיפול ב"מלפון". אמנם, המלבן מיועד רק לטיפול בעולים, אבל אפשר למצוא סדור.

דובר כאן על הגדלה לסעיפים שונים. אני חושב, שאי אפשר שלא להגדיל את התקציב לרשויות המקומיות, כי אחרת הן לא תמלאנה את חפיקיהן. פה ישנה שאלה של דצנטרליזציה של ריכוז הכל בידי הממשלה או השלטון המקומי. יש להגדיל את תקציב הרשויות המקומיות כי הן גדלו מאוד עם טך הזמן האחרון.

באשר לעבודה מונעת, שוב אינני מבין מדוע אין מטילים זאת על משרד החנוך, הרי עבודה מונעת זה היא עבודה חנוכית, אותו הדבר בקשר לטיפול בעברניים ובעזובה. עברתי על תקציב אר"ב ונבוכתה שסעיף זה נמצא בתקציב משרד החנוך.

בנוגע לעולים חדשים, יש לי הרשם, שכאן קיימת אי התאמה בין לטכת העבודה והלשכה הסוציאלית. ישנם מקרים אחדים אינו עובר יום ומיד מונה ללשכה הסעד ונזכר למעמסה על משרד הסעד מבלי שהאחרון יברר ויחקור בלשכה העבודה מה מצבו של אדם הנ"ל.

באשר למספר העובדים, הרי אני מצטרף לדעתה של הגב' למדן, שיט צורך לקבץ במספר העובדים הארגונים ולהרבות במספר העובדים המקצועיים. בהזדמנות זו ברצוני לעמוד על כך, שמשרד הסעד מנוהל על ידי איש דת, והדת מחייבת. וזאת בקשר לקבלת מקידי לפי מסחה מסלגתי, אם אנו טוענים בענין זה נגד מסא"י, הרי למסא"י אין כל תובה כלפי אלוהים אבל לא כן לאדה דתי. אני יודע, שאחת העובדות הסוציאליות הטובות ביותר בת"א אשר בעלה עבר לירושלים ועליה היה לעבור אחריו ובראונה היה להכנס לעבודה במשרד הסעד והנה, שר הסעד בעצמו שוחח אחה ובמחצית השעה חקר אותה לאיזו מסלגה היא משתייכת וכשאמרה לו, שאינה שייכת לשום מסלגה, היות ולא ראתה להתכחש לעצמה, טען שר הסעד, שלא יתכן כדבר הזה והיא לא נתקבלה לעבודה.

גם ענין הבדיקות הרטואיות צריך לעבור ממשרד הסעד למשרד הבריאות. דבר זה נהוג בכל העולם.

אני מחסלא על הגברות בוועדה אשר לא לא הזכירו ענין כה חשוב כמכון להכשרה מקצועית הזקוק להגדלה נכרת.

ברצוני להעיר את תשומת לבם של נציגי משרד הסעד על שאין אנו מנצלים במדה מספקת את המקורות הבינלאומיים היהודיים והלא יהודיים.

היו"ר ח. כהן-מגורי: רוב חברי הועדה דברו על החסר בתקציב ואני רואה בו הרבה סעיפים חדשים אשר הם חשובים לנו מאד, כמו למשל פנסיות סוציאליות אשר עד היום לא היו נהוגות אצלנו. ישנם אנשים רבים אשר אבדו את כושר עבודתם ואינם מסוגלים למצוא מרנסה והנה שמחתי לשמוע, שעתה אנשים כאלה יוכלו לקבל פנסיות.

בקשר לעובדים מקצועיים, אני מזדהה עם דבריה של הגב' נצר, שמוטב להרבות בעובדים מקצועיים כי החועלת תהיה כפולה. הייתי רוצה לדעת איך השכלה נדרשת מעובדים סוציאלים. עד כמה שאני יודע לדברים מאדם הרוצה להכנס לעבודה סוציאלית השכלה אוניברסיטאית. כן הייתי רוצה לדעת באיזו צורה מתקבלים העובדים הסוציאלים.

באשר לבעיות הילדים קשי חנוך ולקויי שכל. אני יודע שמטפחות שלמות נהרסות היות ובביהמס נמצא ילד דקטיבי ואין ביכולתן לשלוח אותו למוסד. זו היא בעיה חמורה מאד ויש לפתור אותה בהקדם.

בקשר לעליה. אנו עומדים בסני פרובלימה חדשה אשר עדיין לא עמדנו בה. עד היום היו מחנות עולים מסקום שספלו איך שספלו בעירייתם אנו עומדים בסני חסול המחנות והעולים אשר יבואו יעברו מטער העליה יש למחנות עבודה ולשיכונים ומשרד הסעד יצטרך לטפל בהם. אינני רואה הגדלה מתאימה בסעיף זה של תקציב משרד הסעד. אני מעורר שאלה זה עכשיו כרי שאנשי משרד הסעד לא יצטרכו להוסיף בפנינו בעוד כמה זמן ולהודיע על הפסקת עבודה מחוץ קשיים כספיים.

הרב שאג: לא רציתי להשתתף בו יכות אלא להסתפק בשמיעה בלבד, אבל עתה ברצוני לומר מלים אחדות. אני מחסלא מאד על הצעתו של מר גיל

להעביר חסידים מסוימים של משרד הסעד למשרד החנוך, או למשרד הבריאות. אין עזרה סוציאלית גדולה יותר מאשר הטפול בקטי חנוך. זו היא עזרה סוציאלית ממדרגה ראשונה, ואוחז הדבר ביחס לחולי רוח.

מכל הדברים שנאמרו פה נהניתי ביותר מדבריו של מר הרפז ואני מצטרף לדבריו, להתרכז אך ורק בסעיף העליה של חקציב משרד הסעד.

נ. הרפז: אני חוזר על הצעתי ומבקש את החברים להתרכז עכשו רק בנקודה אחת והיא - העליה ולקבל החלטה בדבר פניה לממשלה להגדיל את הסעיף לעולה, וזאת נעשה על ידי הטברה שתהא ברורה לכולם.

היו"ר ח. כהן-מגורי: אני חושב שאין חלוקי דעות להצעה זו של מר הרפז, ואנו נקבל אותה בהחלטת הועדה.

עכשו נשמע את השובוניהם של נציגי משרד הסעד על השאלות שנשאלו מפי חברי הועדה.

מר יפה: אננכי אענה על השאלות הכלליות ומר קרמר יענה על השאלות הכספיות.

בקטר לשאלתה של הגב' נצר על אופן עבודתו של משרד הסעד. מספר העובדים המקצועיים המופיע כאן אינו משקף את עבודת משרד הסעד ממס, כי למעשה העבודה שלנו בנויה לפי שיטה של דצנטרליזציה. החקירות במקומות היא חקירות מקומית ומה שנוגע לאופן העבודה הכללי הרי הוא נעשה בדומה לאופן עבודתו של מרכז קופת חולים עם סניפיו השונים. כל לשכה מקומית נמצאת תחת מרותו של המשרד הכללי ומקבל ממנו הוראות ועליה למסור דו"חים וסטטיסטיקה על מהלך העבודה שלה. כל האמור לעיל אינו נוגע למקום אחד הטוען, שהחקציב שהוקצב עבורו אינו מספק את דירושתינו.

לשאלתה של הגב' למדן בקטר למנגנון. ברצוני להביא לידיעתכם, שלו היו לנו כעת 200 עובדות סוציאליות נוספות היינו מקבלים אותן היום ומחר טוב היחה מחעוררת הבעיה של חובר בעובדות סוציאליות. זה המצב כיום. אנו זקוקים למספר רב של עובדות סוציאליות וכן גם למקחות כי אנו מכניסים לעבודה עובדות סוציאליות חדשות ויש צורך לפקח עליהן. ודבר זה מצריך הוצאות מיוחדות. יש לנו בית ספר להכשרת עובדות סוציאליות הנמצא בתא תחת פיקוחה של העיריה וכן תחת פיקוח פדגוגי של האוניברסיטה. לבית ספר זה מתקבלות בוגרות גמנסיה אחרי שירות בצבא וכן נשים שעבדו במקצוע זה קודם לכן. תלמידות בית הספר נכנסות מיד לעבודה מעטית. הן עובדות 3 ימים ו-3 ימים לומדות.

ביתם לבעית העליה רבותי, לפני זמן מה התקיים כנוס של עובדות סוציאליות ובכנוס זה אמרה אחת מבוגרות ב"ס את הדברים הבאים ביחס לעולה: העולים באו לארצנו, אבל לא באו לגבולנו, ובמלים אלה הביעה את טבלה ומשמעותה של העליה. נוסף לכך, שהחקציב הקיים אינו מספיק הודיעה הסוכנות על הפסקת התמיכה הרסואית ועתה מתנהל מו"מ בין משרד הבריאות וקו"ס להבטיח את העולים החדשים לחקופת זמן של 3 חדשים, אבל נשאלת ה אלה מה יהיה עם חובם שלשם החדשים הללו. עליכם לדעת, שאם אדם אינו מבוטח בקו"ס הוא נופל למעמסה של משרד הסעד ועתה עם בוא העליה החדשה מספר הבלתי מובטחים יגדל, כי מעטים יכולים לשלם את מסי קופת חולים. השרות

הרפואי לעולה חסך לנו רבבות לירות ועכשו דבר זה נופל למעמסה עלינו.

בקשר למוסדות ילדים, היו לנו הסכמים עם ארגוני נשים הפותחות מוסדות אלו בדבר השתתפות בהחזקת כל ילד לחקופה של 6 חדשים. אחרי תקופה זו צריכה הלשכה הסוציאלית המקומית להשתתף בהחזקת הילדים ובאם אין באפשרותה של הלשכה המקומית להשתתף נופלת המעמסה על ארגוני הנשים ואלה אינם יכולים להשתתף בהחזקת הילדים במלוא הסכום. לכן, אנו מבקשים מארגוני הנשים לא לפתוח מוסדות חדשים מבלי להחיע אתנו.

בקשר לאוטונומיה במחלקות השונות, מובן, שתקציב מחלקה לטפול בעולה הוא דינמי יותר מאשר תקציבן של שאר המחלקות. דבר זה חלוי בגורמים שונים כמו: מצב העבודה במקומות.

מר גיל נגע בשאלה המעסיקה את משרד הסעד זה מכבר והיא-התאמה התמקידים בין המשרדים השונים. בישיבה הראשונה הרשיתי לעצמי להעיר כי בטוח זה יש כר נרחב לפעולה. גם אנו בדעה, שמפעל הזנת הילדים מקומו בתקציב משרד החנוך. הינו מאד מאושרים לו מפעל הזנת הילדים היה מקיף את כל-בתי הספר והגנים וכל הילדים היו אוכלים בצותא לאחר גמר הלמודים וצורת התשלום היחה כך: העטיר משלם והעני-לא. אבל, למעשה פיוט מפעל הזנת הילדים הוא סוציאלי במלוא מובן המלה ומקיף רק מספר מצומצם של בתי ספר. אמנם, מלמדים את הילדים חורח הבטול, אבל זה נעשה בעזרת קרן המסעדות של "הדסה". עובדה היא רבותי, שאם מדברים על קיטנות-שזו שטח של משרד החנוך- ישנם בתי ספר שאינם רוצים להסמיד את בניניהם למטרה זו; נוח להם יותר להשכיר אותם למטרות אחרות. רוב הילדים האוכלים בבתי הספר הם בעלי אמצעים. ילדי העניים אשר לא אוכלים אמילו ארוחה אחת חמה ביום אינם נהנים ממפעל זה, כי אין בידם האמצעים לכך. בענין ההתאמה בין פעולות משרד הסעד ומשרד החנוך בכל הקטור לילדים ישנה דעה של מומחה בעל שם עולמי, אשר הוזמן על ידי הדסה, האומרת, ששטחים אלה צריכים להיות בתחום פעולתו של משרד הסעד. לא כן הטפול בילד העברי, אשר צריך להיות בתחום פעולתו של משרד המשפטים.

באשר לשאלתו של ד"ר גיל מדוע אין להעביר את הנכים והעוררים לטפול ב"מלבן", הרץ לא-יחכן, שיהדות העולם תתמוך בישוב המקומי. אמנם, נעשיה פעולה ביצמסד-יתבינינו לבין "מלבן" וכן לבין משרד השיקום בקשר לסדור עוררים בני 18-20.

מר קרמה: בקשר לשאלתו של מר גיל על אופן קבלת העובדים למשרד הסעד, אם רוצים להסמיך בקורת על דבר מסוים יש לבחון אותו קודם כל. אני רוצה לציין, של"אגודת ישראל אין עובדים מקצועיים, ועבדה היא כל כל העובדים המקצועיים באים ממפלגות אחרות. יש לנו מחסור רב בעובדים מקצועיים, וכל עובד סוציאלי וכל אדם שיש לו הכשרה סוציאלית, יכולים להתקבל לעבודה. אני רוצה לציין שמחוך מנהלי המחלקות רק שנים או שלשה הם אנשי"אגודת ישראל". בקשר לנפוח האדמיניסטרטיבי, אני רוצה לציין, שרק 10% מהתקציב הכללי של משרד הסעד מיועד לאדמיניסטרציה. אדרבא, תעשו בנדון זה השואה עם המשרדים השונים לפני שאתם באים לבקר אותנו. 10% אלה כוללים גם את התקציב לעובדים מקצועיים יוצא, שהתקציב האדמיניסטרטיבי הוא רק 5%.

נאמר כאן, שאין הגדלה מספקת לתקציב הרשויות המקומיות וכן לתקציב לעולה. התקציב לשני סעיפים אלה היה בשנת 1949/50 - 476 אלף לירות ובשנת התקציב הנוכחית לפי הצעת האוצר מגיע ל- 660 אלף לירות. ההגדלה היא אם כן במאתים אלף לירות, וברור שאינה מספיקה. אני רוצה להעמקב כאן במיוחד על בעיית העולים. עלינו להבדיל בין עולה לחוטב. אמנם, נהפכים העולים לאחר שנה לחוטבים, אבל למעשה הם נשארים עדיין עולים.

בשנה הראשונה נמצא העולה בטפולה של מחלקת לעולה ואחר כך הוא עובר למסולה של המחלקה לחושב. לכן, תקציב המחלקה לחושב צריך לגדול במדה שכת. לנו אין עדיין חוקה, ויכולה לבוא רשות מסוימת ולומר: אנו מסכימים את החסול בעולה בשנה השניה כל עוד לא חבטיתו לנו תקציב מחאים, וכחוצאה מכך אנו עומדים פעמים רבות במצב כזה שאנו בחור משרד טעד כללי צריכים לטפל בכל המוסל על מחלקות אחרות. בקטר להקצבות לרשויות המקומיות, הרי תקציבן צריך להיות מאונן ומבוטס, אנו צריכים לקבוע סטנדרטיזציה של עבודה לפי גובה הצרכים; במדה שהעיריה החן 70% אנו נתן 30 אחוז.

אנו דרשנו כחוספת לסעיפים אלה 600 אלף לירות, כי אחרת, בתקצוב שהוצע על ידי משרד האוצר, לא נוכל להמשיך בעבודה. לא נחנה כל חוספת על חשבון גדול האוכלוסיה הטבעי, והאוכלוסיה גדלה במשך הזמן. אם לא נגדיל את תקציבי הרשויות המקומיות בהתאם לצרכים, הן לא תסכמנה להמצא. חחת פיקוחנו וכן תפסקנה את הטפול בעולה החדש. לפני רגעים מספר עשייתי חשבון מהו הסכום המינימלי הדרוש לקיום הפרינציפלים בטני סעיפים אלה והגעתי לסכום של 457 אלף לירות.

בקטר לדברי מר גיל על עמדתו שר הטעד לגבי התקציב, אני חייב להגיד, כי שר הטעד הודיע בפירוש שאינו מקבל את התקציב המוצע על ידי משרד האוצר ואינו רואה אותו כתקציב המאסר פעולה ומטיל את האחריות לכך על הממשלה.

ביחס לטפול בילד ובנוער, אני

מסכים לגישחה של הגב' נצר.

רבותי, שמעתם כבר ממי מר יסח שהשרות הרפואי הגביל את השתתפותו לשלשה חדשים בלבד. והנה הודיע עתה משרד הבריאות שהוא מססיק את שרות העברה חוליה ויולדות לבתי חוליה וגם עליה הנוער הודיעה שהיא מססיקה את שיפולה בסדור ילדים עד גיל 14. רבותי, אני רוצה שתעמדו על עובדות אלו ולמה הן חגרומנה. כאשר הכינונו את התקציב שלנו לא ידענו על כל ההפסקות הללו, ועתה פעולות אלו נופלות למעמסה עלינו בתקציב המצומצם שהוצע לנו. כאשר העליה לארץ היתה בממדיה של 18,000 נפש לשנה הקציבה הסוכנות 15,000 לירות מלוס 60000 לירות למיפול בילד. לפי סכום זה הוקצב לכל עולה לירה וחצי. עכשו בעליה של 200,000 נפש מוקצב לכל עולה לירה וחצי לשנה. גם את הסדור הראשון לעולה מטעם הסוכנות בסכום של 10 לירות-המסיקה הסוכנות.

ישנן עוד כמה שאלות וביניהן שאלת הטפול בילד, אבל מבחינת חוסר הזמן אענה עליהן בישיבה הבאה.

ד. נצר: אני מציעה, שועדה מצומצמת תטגש עם ועדת הכספים.

היו"ר ח. כהן-מגורי: אט כן, עלינו לסכם את הסעיפים אשר ברצוננו להביאם בטני העדה הכספיים. אני חושב, שכולנו מאוחדים בדעה יש להגדיל את הסעיפים: רשויות מקומיות, הטיפול בעולה והטיפול בילד.

ח. למדן: אני מציעה, שיושב ראש הועדה יבוא בדברים עם יושב ראש ועדת הכספים ויקבע מועד לישיבה המשוחפת.

היו"ר ח. כהן-מגורי: המעיק הראשון בסדר היום של הישיבה הבאה הוא הטיפול בילד בבנוער.

הישיבה הבאה תתקיימ ביום שלישי
בא 30.5.50